

Moravská Amazonie urychleně potřebuje adekvátní péči, správu a územní ochranu *Společné prohlášení odborných společností k problematice ochrany jihomoravských luhů*

Česká republika se potýká s řadou problémů. Pokles přírodní rozmanitosti je jedním z nich. A právě z tohoto pohledu je Moravská Amazonie naprosto prioritní území. Bez adekvátního řešení situace zde nemáme šanci pokles přírodní rozmanitosti naší země zastavit ani zpomalit. Jde o přírodně nejbohatší lesy u nás i ve střední Evropě. Česká republika je prakticky všechny vlastní. Přesto už několik desetiletí není schopna zajistit jim ochranu a vidí v nich především zdroj dřeva. Státní lesy tu na státní půdě každoročně zlikvidují mnoho hektarů porostů plných chráněných živočichů a rostlin. Za komunismu jsme velkou část jihomoravské lužní krajiny zničili výstavbou Novomlýnských nádrží. Naše ignorance a motorové pily nyní dobíjejí zbytky. Je nezbytné okamžitě zastavit devastaci tohoto unikátního území a zajistit mu konečně řádnou péči a ochranu!

Lužní krajina podél dolních toků řek Moravy a Dyje mezi Hodonínem a Pálavou, přezdívaná Moravská Amazonie (MA), je unikátní v mnoha ohledech. Rychle mizí obrovské staré stromy plné ohrožených tvorů a další unikátní fenomény. MA je nositelem mnoha národních i mezinárodních ochranných titulů (biosférická rezervace UNESCO, mokřad mezinárodního významu, evropsky významné lokality, ptačí oblasti, přírodní park a lesy zvláštního určení z důvodu zachování biodiverzity). Žádný z nich ale nepřinesl potřebnou ochranu. Proti rychlé těžbě dřeva, která je hlavním, byť zdaleka ne jediným problémem, jsou účinné jen přírodní rezervace a památky. Ty ale chrání sotva 2 % lesů MA. Přitom v Praze je takto chráněno asi 4,6 % území města!

O ochraně MA se jedná už od minulého století. Začátkem tohoto století se vláda usnesla na záměru vyhlásit zde chráněnou krajinnou oblast. Tento záměr byl opuštěn v roce 2011. Pak vláda rozhodla, že zde mají být vyhlášena menší chráněná území. Návrh soustavy přírodních památek a rezervací existuje od roku 2014. Dodnes nevznikla ani jediná. Skončila platnost lesního hospodářského plánu, který po dohodě s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) omezoval těžby v některých cenných částech území. Nyní hrozí, že tyto a další zbytky starších lesů MA padnou. Postoj státních Lesů ČR a Ministerstva zemědělství lze spolu s liknavým postupem Ministerstva životního prostředí označit za hlavní příčiny aktuálního stavu.

Ministerstvo životního prostředí by mělo okamžitě zastavit devastaci našich nejcennějších lesů a začít naplňovat usnesení Vlády tím, že vyhlásí připravenou soustavu maloplošných zvláště chráněných území v MA dle stávajícího návrhu AOPK ČR. Tento krok by nejcennějším místům konečně přinesl potřebnou ochranu. Je těžko pochopitelné, proč k němu nedošlo již před lety. Posléze je třeba zajistit řádnou ochranu celého území luhů např. formou chráněné krajinné oblasti, jak to požaduje nejen odborná veřejnost, ale čím dál hlasitěji i místní obyvatelé.

S ohledem na mimořádnou hodnotu území a dekády zanedbávání jeho problémů je nezbytné, aby řešení bylo rychlé a zahrnovalo všechny části MA, nikoli jen jednotlivá polesí. Věříme, že relevantní složky státní ochrany přírody i státní podnik Lesy České republiky a Ministerstvo zemědělství si uvědomují vážnost situace, a budou proto ochranu jihomoravských luhů považovat za prioritní, a budou intenzivně spolupracovat na realizaci nezbytných opatření. V rámci možností nabízí naše společnosti svou expertizu a veškerou další možnou pomoc, která může přispět k naplnění společného cíle.

Česká botanická společnost

Benátská 433/2, 128 01 Praha 2 - Nové Město (<https://botanospol.cz/>)

Předseda: prof. RNDr. Karel Prach, CSc.

email: prach@prf.jcu.cz, tel.: 605174011

Česká limnologická společnost

Viničná 1594/7, 128 00 Praha – Nové Město (<http://www.limnospol.cz/cz>)

Předseda: Doc. RNDr. Petr Znachor, Ph.D.

email: predseda@limnospol.cz, tel: 221 951 809

Česká společnost arachnologická

Lipová 1557/3, 370 05 České Budějovice

Předseda: RNDr. Milan Řezáč, Ph.D.

email: rezac@vurv.cz, tel: 702 087 681

Česká společnost entomologická

Viničná 1594/7, 12800 Praha 2 - Nové Město (<https://www.entospol.cz/>)

Předseda: RNDr. David Král, Ph.D.

email: kraldavid59@gmail.com; tel.: 731 248 145

Česká společnost pro ekologii

Braníšovská 1645/31a, 37005 České Budějovice (<http://www.cspe.cz/>)

Předseda: RNDr. Robert Tropek, Ph.D.

email: robert.tropek@gmail.com, tel.: 777 755 785

Česká společnost ornitologická

Na Bělidle 34, 150 00 Praha - Smíchov (<https://www.birdlife.cz/>)

Ředitel: Mgr. Zdeněk Vermouzek

email: verm@birdlife.cz, tel.: 773 380 285

Česká společnost pro ochranu netopýrů

Viničná 7, 128 44 Praha 2 – Nové Město (<https://www.ceson.org/>)

Ředitel: doc. Mgr. Tomáš Bartonička, Ph.D.

email: netopyr@ceson.org, tel: 774 080 402

Společnost pro ochranu motýlů

M-palác, Heršpická 813/5, 639 00 Brno (<http://www.lepidoptera-som.cz/>)

Předseda: Ing. Alois Pavličko, Ph.D.

email: alois.pavlicko@seznam.cz,

Tyto odborné společnosti sdružují více než 6 000 odborníků a zájemců o nejrůznější složky naší přírody.